

Vzpomínka na Kaye

Den po svátku svatého Jiří, který je patronem skautů, 25. dubna 2013, přišla smutná zpráva – v Děčíně zemřel ve věku 84 let Karel Lešanovský – Kaye.

Narodil se 26. ledna 1929 v posázavském Pacově v rodině zemědělce. Po obecné škole pokračoval ve studiu na gymnáziu, které ukončil v roce 1948 maturitou. Na střední školu nastoupil symbolicky na samém počátku okupace a ukončil ji v prvních měsících po komunistickém převratu. To předznamenalo jeho další život – stal se důsledným bojovníkem proti totalitním systémům jakéhokoliv zbarvení. Ne náhodou v době, kdy o osudech milionů lidí rozhodovaly různé -ismy, spojil svůj život s demokratickými ideály skautingu, kterému zůstal věrný až do posledních dnů. Již krátce po okupaci založil v Pacově skautský oddíl, který vedl.

Po maturitě se zapsal ke studiu na Fakultě hospodářských věd Českého vysokého učení technického v Praze. Měl štěstí, že na vysokou školu přišel v roce „nula“, nezatížený předúnorovými politickými boji, které stály řadu jeho starších kolegů budoucnost. S trochou štěstí tak školu o čtyři roky později dokončil. Díky své skautské minulosti již tehdy patřil k ne zcela „spolehlivým“. Komunistická moc mu však dala příležitost zařadit se mezi příslušníky vládnoucí třídy – ačkoliv byl nositelem akademického titulu inženýr, nastoupil po promoci jako pomocný stavební dělník na východním Slovensku. Po vojně ještě nějaký čas pracoval v Martině. Odtud se přestěhoval do Děčína, kde jej zastihlo Pražské jaro v roce 1968.

Kromě aktivního podílu na obnovení skautské organizace byl členem Klubu angažovaných nestraníků (KAN) a po jeho zániku se stal předsedou Okresního výboru Čs. strany socialistické v Děčíně. Již v roce 1969 z ní byl však vyloučen a vyhozen z práce. Při likvidaci Junáka v září 1970 měl zásluhu na tom, že žádný z děčínských oddílů ani jejich činovníků nevstoupil do Pionýrské organizace.

Za normalizace prošel řadou manuálních profesí – pracoval mimo jiné jako asfaltér. Již roku 1971 se dostal na seznam „nepřátelských osob“ ústřední StB, která jej pak sledovala. Měla

k tomu důvod. Kromě angažovanosti v „krizových“ letech se Kaye zapojil do výroby a distribuce samizdatové literatury a stal se jedním z jejích autorů (např. již v roce 1971 vydal samizdat *Jak soudy a prokuratura nedodrží tiskový zákon*). Ačkoliv patřil ke generaci, která byla v totalitních systémech nucena prožít celý aktivní život (důchodového věku dosáhl počátkem roku 1989), po pádu nenáviděného režimu a příchodu svobody se vrhl do řady aktivit sou-

visejících především se třetí obnovou skautského hnutí. Stal se členem historické komise Ústřední rady Junáka a nebude jistě přehnané konstatovat, že patřil k jejím neaktivnějším členům – dokumentační skupina mající za úkol sestavit dějiny skautské organizace v letech 1968–1970 jako jedna z mála skutečně realizovala svůj cíl. Příznačné bylo, že v této skupině, zprvu silně personálně obsazené, zůstal nakonec úplně sám. *Stručné dějiny českého skautingu v období let 1968–1970* vyšly nakonec v prosinci 2003. Kaye se v nich nebál pojmenovat věci pravým jménem bez ohledu na hněv „reform-

ních“ skautských bratrů a sester, popírajících vlastní vinu. Popsal otevřeně proces politiky nedůstojných kompromisů s mocí po srpnové okupaci, který vedl až k potupnému „seberozpuštění“, na němž mělo tehdejší vedení Junáka větší podíl, než mít muselo.

Toto téma jej přivedlo k dalšímu závažnému fenoménu, a to k činnosti skautů-komunistů v Junáku ve 40. a 60. letech, jejichž „dědictví“ se velmi silně projevovalo v českém skautingu po roce 1989. V práci vydané v roce 2009 již jen v elektronické podobě došel k jednoznačnému závěru, že členství v komunistické straně je zcela neslučitelné s ideály skautingu.

Ani špatný zdravotní stav neodradil Kaye od práce – absolvoval desítky přednášek, zasedal v kolegiu ředitele Úřadu

dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, psal články a publikace dosahující profesionálních kvalit. Jeho píle a neúnavnost byly v posledních letech mnohokrát oceněny. Byl mimo jiné nositelem nejvyššího českého skautského vyznamenání – Řádu stříbrného vlka. Krátce před svou smrtí převzal z rukou ministra obrany odznak účastníka třetího odboje.

Jiří Plachý

Foto: Zdeněk Navrátil